

MOSTY

Wydaje Hascmer Hacaír w Polsce Wychodzą trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok III

Łódź, czwartek 18 listopada 1948 r.

Nr 133 (255)

NA TAJ DZIA

Quo usque tandem?

Kwestia palestyńska omawiana jest w dwóch instancjach ONZ: w Radzie Bezpieczeństwa i w Komisji Politycznej.

W Radzie Bezpieczeństwa rozpatrywane są propozycje dra Bunche'a — następcy hr. Bernadotte'a. Komisja Polityczna rozpoczęła obrady w kwestii palestyńskiej, opierając się na planie hr. Bernadotte'a. Zdawałoby się, że w obliczu świetnych zwycięstw armii Izraela nad agresorami oraz w związku ze wzrastającą falą pokojową w świecie arabskim — blok anglosaski będzie zmuszony ustąpić w pewnej mierze ze swych pretensji i pogodzić się z faktami dokonanymi.

Dzieje się jednak inaczej. Sukcesy armii Izraela zmniejszyły apetyty władców feudalnych, lecz nie zdławiły jeszcze całkowicie planów ich imperialistycznych mocodawców.

O tym świadczy dobitnie polityka W. Brytanii i USA w kwestii palestyńskiej, znajdująca swój wyraz przede wszystkim w lansowanych planach zarówno hr. Bernadotte'a jak i jego następcy dra Bunche'a.

Nie ulega kwestii, że propozycje dra Bunche'a w sprawie utworzenia zdemilitaryzowanych stref oraz w kwestii zawieszenia broni — zmierzają do zrealizowania celu wytyczonego w planie Bernadotte'a.

Cóż bowiem oznaczają te propozycje, tak gorąco popierane przez rzeźników W. Brytanii, USA i ich satelitów?

Propozycja o ustaleniu zdemilitaryzowanych stref pod kontrolą obserwatorów ONZ oznacza faktycznie pozostawienie drzwi otwartych dla ugruntuowania władzy państw anglosaskich w pewnych częściach kraju. Propozycja zaś o zawieszeniu broni — oznacza odroczenie ostatecznego ustanowienia pokoju w Palestynie.

Tak więc taktyka bloku anglosaskiego w kwestii palestyńskiej na forum Rady Bezpieczeństwa ma wespół z strategicznym planem tego bloku na forum Komisji Politycznej.

Trzonem wszystkich propozycji wysuwanych przez państwa anglosaskie w kwestii palestyńskiej pozostaje dążenie monopolistycznego kapitału do zabezpieczenia swych interesów na Bliskim Wschodzie.

Obłudna taktyka imperializmu prowadzi na forum ONZ często demaskowana jest przez prasę angielską.

W artykule wstępnym „New Statesman and Nation” czytamy m. in.: „W. Brytanii potrzebny jest Negew, który można wykończyć dla baz. Uczyniliśmy błąd, albowiem pragnąc zapewnić sobie Negew popieraliśmy stronę, która poniosła porażkę”.

Muchomocne bloki anglosaskiego, który jawnie faworyzuje arabskich agresorów są wyraźnie demaskowane w dalszym ciągu przez przedstawicieli ZSRR domagających się ustanowienia trwałego pokoju w Palestynie.

Nie wiele dni dzieli nas od rocznicy historycznej uchwały ONZ z 29 listopada ub. r.

Na usta postępowej opinii publicznej świata ciśnie się pytanie: Quo usque tandem? Jak długo jeszcze blok anglosaski będzie usiłował utopić historyczną uchwałę ONZ w powodzi różnego rodzaju zdradzieckich planów?

E. K.

ARABOWIE OSTRZELIWUJĄ POZYCJE ŻYDOWSKIE

Jak donosi z Jeruzolimy Associated Press, w poniedziałek rano Arabowie ostrzeliwali z moździerzy pozycje żydowskie na odcinku Dier-Abu-Tor w Jeruzolimie. Pociski padały z tzw. strefy zdemilitaryzowanej.

Sprawa Palestyny w instancjach ONZ

W Komisji Politycznej

PARYŻ. — Podczas, gdy Rada Bezpieczeństwa usiłuje doprowadzić do nadania bardziej trwałego charakteru rozejmowi palestyńskiemu, Komisja Polityczna ONZ rozpoczęła w poniedziałek po południu debatę nad całym zagadnieniem przyszłości Palestyny. Podstawą tej debaty jest wciąż jeszcze ostatnie sprawozdanie dawnego rozejmicy ONZ w Palestynie hr. Bernadotte, który zaproponował znaczne zmiany w planie podziału, uchwalonym przed rokiem przez Generalne Zgromadzenie. Jak wiadomo, Wielka Brytania oświadczyła już, że popiera propozycję hr. Bernadotte. Stanowisko USA wciąż jeszcze nie jest jasne.

Minister spraw zagranicznych Izraela — Mosze Szertok — wygłosił przemówienie, w którym złożył najpierw hołd pamięci hr. Bernadotte i potępił terroryzm. Równocześnie mówca wystąpił jednak przeciwko usiłowaniu arabskim propagandowego wykorzystania straszenia terroryzmu. Wyraził on przekonanie, że bliżej jest już czas, gdy terroryzm stanie się dla Izraela tylko kosztownym wspomnieniem.

Minister Szertok podkreślił, że jeszcze przed mianowaniem komisji rozejmicy ONZ, należy uczynić doniosły krok w interesie sprawiedliwości i pokoju, a mianowicie — przyjąć państwo Izrael do grona Narodów Zjednoczonych. Mówca zaapelował do członków Rady Bezpieczeństwa o poparcie tego apelu. Elementarnym warunkiem zapewnienia praw dzielnego pokoju w Palestynie jest też — jak stwierdził mówca — wycofanie z terytorium

palestyńskiego wszystkich arabskich sił agresji i inwazji. Minister Szertok wyraził zdumienie, że obecny mediator ONZ usprawiedliwiał niejaką arabską ofensywę militarną faktem, że proklamacja państwa Izrael stanowiła „ofensywę polityczną”. Następnie mówca bronił praw Izraela do obszaru Negew, stwierdzając, że już ze względu na konkluzje sprawozdania hr. Bernadotte, które faworyzują w tej dziedzinie Arabów, rząd Izraela nie może uznać tego sprawozdania za podstawę dyskusji.

Co się tyczy Jeruzolimy, to rząd Izraela uznając zasadę umiędzynarodowienia Miejsca Świętych, domaga się jednak włączenia na

W Radzie Bezpieczeństwa

PARYŻ. — Poniedziałkowe posiedzenie Rady Bezpieczeństwa poświęcone było omówieniu propozycji mediatora ONZ — dra Bunche'a — w sprawie rozejmu na całym terytorium Palestyny.

Delegat brytyjski Cadogan wniósł ze swej strony rezolucję, przewidującą rozłączenie na front północny warunków rozejmu, ustalonych dla obszaru Negew.

Gen. Mac Naughton (Kanada) zaproponował nową rezolucję, która wzywa Żydów i Arabów do natychmiastowego zawieszenia broni na wszystkich odcinkach i do nawiazania rokowań bądź bezpośrednich, bądź też za pośrednictwem mediatora ONZ. Rezolucja kanadyjska, poparta przez Francję i Belgię, przypomina również obu stronom, że sytuacja

stała do państwa Izrael nowoczesnej żydowskiej części Jeruzolimy.

Mówca przeciwstawił się propozycjom w sprawie połączenia z Transjordanią arabskiej części Palestyny, oświadczając, że rząd Izraela wypowiada się za utworzeniem oddzielnego państwa arabskiego w Palestynie. W sprawie zachodniej Galilei minister Szertok stwierdził, że obszar ten nie może być w żadnym wypadku przedmiotem transakcji. Izrael nie zgadza się z propozycją przyznania mu tego obszaru tytułem rekompensaty za utratę Negew.

Po przemówieniu ministra Szertoka posiedzenie zamknięto. We wtorek Komisja Polityczna wznowi debatę nad problemem Palestyny, przy czym wysłucha delegata Wysokiego Komitetu Arabskiego.

w Palestynie stanowi zagrożenie pokoju w sensie art. 39 Karty ONZ. Przewiduje ona wycofanie linii demarkacyjnych oraz wycofanie wojsk z odpowiednich terenów.

Delegat syryjski — Faris Bey el Khouri — krytykował rezolucję kanadyjską, oświadczając, że zawieszenia broni nie wolno narzucać, lecz że powinny je przyjąć obie strony. Zdaniem delegata Syrii, Rada Bezpieczeństwa nie powinna narzucać stronom walczącym zawieszenia broni zanim Zgromadzenie nie po weźmie decyzji w sprawie uregulowania całokształtu problemu Palestyny.

Mediator ONZ, dr. Bunche, wyraził opinię, że stanowczy apel Rady Bezpieczeństwa o za wieszenie broni w Palestynie będzie właściwym krokiem w kierunku zapewnienia warunków trwałego pokoju w tym kraju. Mediator ONZ sądzi, że konflikt w Palestynie stał się obecnie bezprzedmiotowy tak dla Arabów, jak i dla Żydów. Po wprowadzeniu rozejmu obie strony winny nawiązać rokowania bezpośrednie lub pośrednie. Powinno też nastąpić wycofanie wojsk z odpowiednich terenów i zredukowanie sił zbrojnych w Palestynie.

Delegat radziecki Mallk zajął się omówieniem rezolucji Bunche'a. Stwierdził on, że nie ma istotnej różnicy między „rozejmem” a „zawieszeniem broni”. Rada Bezpieczeństwa nie uczyni więc kroku naprzód, nakazując tym razem „zawieszenie broni”. Delegat radziecki wypowiedział się również za usunięciem z rezolucji postanowienia o strefach zde militaryzowanych. Po tych poprawkach byłby on gotów głosować za propozycją mediatora. Delegat radziecki uważa, że najlepiej byłoby umożliwić Arabom i Żydom uregulowanie różniczek bezpośrednio między sobą lub z pomocą mediatora ONZ.

Rada Bezpieczeństwa powinna natomiast unikać pośpiesznych decyzji, których skuteczność byłaby bardzo wątpliwa.

Z delegatem radzieckim polemizowali przed stawiciel Francji — Parodi i przedstawiciel USA — Jessup.

Obrady odroczone do wtorku.

— Jak podaje radio londyńskie, egipski minister spraw zagranicznych wyraził zgodę na plan Bunche'a.

Wezwanie do rokowań i zaprzestania działań wojennych

Na wtorkowym posiedzeniu Rada Bezpieczeństwa zaleciła Żydom i Arabom zawrzeć rozejm na wszystkich frontach w Palestynie i rozpocząć rokowania w sprawie pokoju.

Rokowania te mają zostać wszczęte natychmiast bezpośrednio lub za pośrednictwem rozejmcy — jak głosi przyjęta przez Radę Bezpieczeństwa rezolucja, wniesiona przez Kanadę, Belgię i Francję.

Przezwiko rezolucji wypowiedział się delegat Syrii, który oświadczył, że podjęcie rokowań z Izraelem jest równoznaczne z uznaniem jego granic. Arabowie nie mogą się — jego zdaniem — zgodzić na pertraktacje z Izraelem.

Izrael nie odda Negewu!

W depeszy z Haify agencja Reutersa cytuje oświadczenie poinformowanych kół żydowskich, że rząd Izraela nie wyda ani jednej pozycji na obszarze Negew, nawet narażając się na sankcje ze strony Rady Bezpieczeństwa. Szczególne zdumienie wywołał w Haifie zamiar mediatora ONZ przekazania Egipcjanom węzła komunikacyjnego Beer Szewa. Rzecznik ministers

twą spraw zagranicznych Izraela oświadczył, że plany te mogą zniweczyć wysiłki tych wszystkich, którzy dążą do pogodzenia Żydów z Arabami.

* * *

NOWY JORK. — Associated Press po daje nieoficjalne doniesienia z Tel-Awivu, według których rząd Izraela postanowił o drżeniu rozkaz wycofania wojsk żydowskich z obszaru Negew.

Daremne usiłowania Egipcjan

Tel. Awiw (Kol. Izrael) — Przez całą noc z 13-go na 14-go b.m. toczyła się walka z wojskami egipskimi, okrążonymi w rejonie Faludży. Otoczone oddziały nieprzyjacielskie, usiłując się przedrzeć przez pierścień wojsk izraelskich zaatakowały je. Wszelkie usiłowania wydostania się z okrążenia zostały udaremnione przez oddziały Izraela. W ciągu dnia 14-go b.m. na odcinku Faludży panował spokój.

Należy podkreślić, że dowództwo egipskie odrzuciło zaproponowaną za pośrednictwem Czerwonego Krzyża ka-

pitulację. W kołach wojskowych podkreśla się, że sytuacja oddziałów egipskich, zamkniętych w rejonie Faludży jest beznadziejna. Zwraca się uwagę na zachowanie się dowódców egipskich, którzy odrzucając warunki kapitulacji, zażądali równocześnie, aby Izrael zezwolił na dostarczenie im transportów żywności.

Komentując te żądania egipskie, rzecznik rządu Izraela oświadczył, iż są one obecnie przedmiotem dyskusji w Radzie Państwa. Rzecznik przypomniał następnie okres, w którym osiedla

żydowskie w Negewie były odcięte od baz zaopatrzeniowych i kiedy to Egipcjanie nie dopuszczali do nich konwojów, mimo, iż istniały specjalne instrukcje obserwatorów ONZ, nakazujące przepuszczanie konwojów do osiedli. Osiedla żydowskie mogły się wówczas utrzymać jedynie dzięki zaopatrzeniu drogą lotniczą.

W zakończeniu rzecznik Izraela przypomniał, że Egipcjanie znajdują się na terenie Palestyny jako napastnicy, którzy bezprawnie wkroczyli na terytorium Izraela.

Jiszuw nie boi się sankcji

TEL-AWIW (obsł. wł.) Opinia publiczna w Izraelu stanowczo sprzeciwia się ewakuacji terytorium zdobytego podczas ostatnich walk, nawet jeżeli odmowa ewakuacji będzie groziła sankcjami ze str. ONZ.

Wszyscy sprzeciwiają się również oddaniu tej „ziemi miczyjej” pod kontrolę obserwatorów ONZ, których oskarża się o stronniczość. Obserwatorom tym zarzuca się też, że działają oni szybko i energicznie, gdy sytuacja wojskowa sprzyja Izraelowi, natomiast są oni powolni i wyjątkowo tolerancyjni wobec arabskich prowokacji i naruszenia z ich strony rozejmu.

Jiszuw uważa obecną sytuację za poważną i niebezpieczną ze względu na nieustający dopływ broni do krajów arabskich. Jak donoszą, Egipt otrzymał ostatnio łodzie podwodne i samoloty z Włoch. Wśród broni zdobytej w walkach z oddziałami Kaudziego w Galilei, znajduje się broń angielska z datą 1948 r.

Honduras uzna państwo Izrael

TEL-AWIW, (obsł. wł.). Ministerstwo Spraw Zagranicznych otrzymało oficjalne zawiadomienie, że Honduras uznał państwo Izrael. Jest to osiem naste państwo, które uznało Izraela.

Żydzi z Szanghaju pragną emigrować do Izraela

TEL-AWIW, (obsł. wł.). Ministerstwo Spraw Zagranicznych otrzymało depechę od Urzędu Palestyńskiego w Szanghaju.

„Imieniem 10.000 Żydów zamieszkałych w Chinach, zwracamy się do Was z apelem o przyspieszenie naszej imigracji i przedsięwzięcia specjalnych środków dla umożliwienia natychmiastowej, masowej aliji. Oczekujemy od Was rychłej odpowiedzi”.

Premier Malan przeciwko uznaniu państwa Izrael

JOHANNESBURG (Dawar). — Premier Unii Południowo-Afrykańskiej Malan oświadczył, że życzeniem jego jest, by Żydzi i Arabowie żyli w przykładowej zgodzie.

Dopóki to porozumienie nie zostanie osiągnięte, rząd południowo-afrykański nie może uznać państwa Izrael de jure.

PRÓBA EGIPCJAN WYRWANIA SIĘ Z OBLĘŻENIA W NEGEWIE NIE POWIODŁA SIĘ

TEL-AWIW (Obsł. wł.) Oficjalnie podano tu do wiadomości, że przed kilkoma dniami Egipcjanie uczynili próbę wyrwania się z oblężonej fortecy policyjnej w Inagi Sucidan. Atak ich odbył się pod przykryciem artylerii, która bombardowała pozycje żydowskie dookoła fortecy. Egipcjanie ponieśli ciężkie straty i byli zmuszeni wycofać się z powrotem do fortecy.

MENACHEM TALMI*

Muchtar dzielnic

Znamy różnych muchtarów — a jakże! Jeden z nich — rosły, ociężały, o siwych włosach i póżółkłych zębach, z ogromnymi łapskami i potężnym głosem, który niesie się po naddleglejszych zakątkach dzielnic. Jego hebrajszczyzna brzmi po rosyjsku, słowa rosyjskie przeplatane są wyrazami arabskimi — i tak bez końca.

Drugi — nieco niższy, lecz również pleczysty, o silnym, tubalnym głosie i czarnych, sumiastych włosach. Nosi rajtuzy i wysokie, połyskujące buty ze srebrnymi ostrogami. Obok niego stale zauważysz gniadego, rasowego konia i wilczurę z wywalonym, śpiczastym ozorem.

Trzeci — słusznego wzrostu, chuderlawy, o smagłej cerze i ognistych oczach. Mówi głosem gardłowym, akcentując twardo spółgłoskę „r”. Władza płynnie językiem arabskim i pod tym względem nie ustępuje zgola czcigodnym gospodarzom sąsiedniej wioski.

Czwarty, piąty... Jest ich wielu, mało na ogół różniących się między sobą. Zawsze znajdziesz u nich pewien wspólny rys. A jednak natknęliśmy się na jednego...

Sytuacja w kraju jest naprężona. Mieszkańcom Jeruzolimy szczególnie ciężko.

* MENACHEM TALMI, ur. w r. 1926 w Tel - Awiwie. Był wychowankiem „Chewrat Noar” w Ben - Szemen, chach szarę odbył w kibucu „Mizra”, a potem został członkiem kibucu Eilat. Drukował swoje opowiadania w „Itim”, „Dawar”, „Miszar” itd.

Z ośrodków żydowskich w świecie

Żydzi tureccy wczoraj a dziś

LONDYN, (MNS)

Ostatnie wiadomości z Turcji, które dowodzą, że tamtejsze żydostwo żywo śledzi walkę Izraela, zwróciło nagle zainteresowanie w kierunku losu tego zapomnianego dotąd społeczeństwa.

Turcję zamieszkuje około 100 tysięcy Żydów. Przed ostatnią wojną światową żydostwo to utrzymywało bardzo luźny kontakt z syjonizmem mimo bliskiego sąsiedztwa z Palestyną. Społeczeństwo, składające się przeważnie z klasy średniej by-

ło w wysokim stopniu zasymilowane. Tradycyjny judaizm utracił tu swoje wpływy, jeżeli w ogóle je posiadał.

Rząd turecki nałożył na ludność żydowską o wiele wyższe podatki, niż na ludność turecką. Z dnia na dzień daje się odczuwać rosnący antysemityzm. Żydzi, którzy nie są w stanie płacić wygórowanych danin, wysyłani są do obozów pracy, gdzie panują ciężkie warunki. Wśród żydostwa zaczyna się coraz bardziej budzić świadomość narodowa. Coraz wyraźniej zdają oni sobie sprawę, że asymilacja była iluzją. Obserwuje się stały wzrost sympatii dla syjonizmu.

W ostatnich dniach tysiące Żydów zarejestrowały się na wyjazd do Izraela. Należy przyznać, że organizacje syjonistyczne w niedostatecznym stopniu rozwinęły działalność wśród tamtejszego żydostwa. Część młodzieży, pozbawiona odpowiedniego kierownictwa, dała się opanować przez organizację rewizjonistyczną Betar. Niemniej jednak zainteresowanie żydowskim ruchem robotniczym i jego osiągnięciami w Izraelu stale wzrasta. Żydostwo tureckie, a w szczególności jego młodzież jest podatnym gruntem dla lewicowych partii i ruchu chalucowego, który powinien wzmocnić swoją działalność na tym terenie.

W Izraelu istnieje pewna ilość chaluców pochodzenia tureckiego. Nie brak również Żydów tureckich w szeregach Cwa Hahagana Leisrael.

Odpowiedź Rządu ZSRR na apel kierowników ONZ

W dniu 13 bm. sekretarz generalny ONZ Trygve Lie i przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego dr. Evatt wystosowali do rządów wielkich mocarstw apel, w którym nawołuje się do porozumienia i uregulowania w pierwszym rzędzie kwestii Berlina.

Zgodnie z poleceniem rządu radzieckiego wiceminister spraw zagranicznych ZSRR — Wyszyński wręczył Evattowi i Trygve Lie następującą odpowiedź:

„Rząd radziecki polecił mi przekazać Panom poniższą odpowiedź:

Rząd radziecki otrzymał list Panów z dnia 13 bm. i dziękuje Panom za ich wyśliki w dziele uregulowania istniejących rozbieżności.

Już dnia 3 października rząd radziecki przesłał rządowi USA, Wielkiej Brytanii i Francji notę, w której proponował uznać dyrektywę dla dowódców naczelnych w Berlinie uzgodnioną dnia 30 sier-

pnia za porozumienie między rządami ZSRR, USA, Wielkiej Brytanii i Francji w sprawie uregulowania problemu Berlina.

Rząd radziecki zaproponował jednocześnie zwołanie Rady Ministrów Spraw Zagranicznych w celu rozpatrzenia sytuacji w Berlinie jako też całokształtu zagadnienia Niemiec zgodnie z umową poczdamską 4 mocarstw. Rząd radziecki pozostaje nadal na tym stanowisku.

Rząd radziecki podziela zdanie Panów, że rozwiązanie zagadnienia Berlina będzie miało dodatnie znaczenie dla uregulowania innych kwestii, jak np. sprawy pokojowego uregulowania stosunków z Niemcami, Austrią i Japonią.

Rząd radziecki podziela również zdanie Panów o doniosłym znaczeniu kontaktu osobistego i wzajemnego zaufania między kierownikami mocarstw dla poprawy stosunków”.

W wyzwolonym osiedlu Nicanim

Tel-Awiw (Obsł. wł.) — Do osiedla Nicanim położonego na południu kraju na zachód od Beer-Tuwia, już pierwszego dnia po wyzwoleniu przybyli członkowie tego kibucu. Jak wiadomo, w rezultacie pierwszego okresu działań wojennych osiedle Nicanim zostało zajęte przez wojska egipskie. Po odbiciu tego punktu przez oddziały Cwa Hagana Lesnael — osiedle wraca do życia. Przybywają tu obecnie liczni odwiedzający z całego kraju, wśród nich pierwszą wizytę złożył A. Harcfeid, kierownicy wydziału kolonizacji Agencji Żydowskiej, członek Egzekutyw Agencji L. Eszkol, oraz oficerowie armii Izraela.

Osiedle Nicanim poniosło straty spowodowane nie zniszczeniami. Wielka jadalnia kibucu jest całkowicie zburzona. Również gospodarskie budynki są poważnie uszkodzone. Większość domów mieszkalnych została zombardowana. Wśród domów mieszkalnych leżą skrzynie z amunicją, zawierające naboje produkcji amerykańskiej.

Jeden z członków kibucu opowiada zebra-

nym bohaterską epopeę osiedla, które było broniące przez garstkę członków kibucu przeciw egipskim zmotoryzowanym oddziałom. Obrońcy walczyli do ostatniego naboju.

Plantacja pomarańczy na obszarze 200 dunamów, która stanowiła główną gałąź gospodarki osiedla — została całkowicie zniszczona. Pnie drzew zostały spalone. Całe nie osiedla rozgrabiono. Członkowie kibucu obchodzą osiedle ludząc się nadzieją, że znajdą chociażby szczątki inwentarza. Wśród rozwalin leży książka prof. Zygmunta Freuda „Kultura i Religia”.

A. Harcfeid jak zwykle bardzo serdeczny, pragnie pocieszyć członków kibucu i wlać w ich serca wiarę w odbudowę zniszczonego osiedla. Nie tracąc czasu zwołuje natychmiast zebranie członków kibucu, przemawia jak ojciec do dzieci i stawia postulat: od jutra należy przystąpić do dzieła odbudowy osiedla, naprawić wszystko co się da — nie zwlekając. Członkowie kibucu nie stracili wiary. Kielichy napelniają się winem. Wszyscy wznoszą toast za wyzwolenie osiedla Nicanim i jego rychłą odbudowę.

Druga strona medalu

W dniu 13-go listopada na terenie Egiptu obchodzony był „dzień walki narodowej”. Dzień ten jest rocznicą powstania przeciw imperialistom angielskim. Jest charakterystyczne, że obchody „święta” odbyły się pod egidą czynników rządowych. Wszystkie urzędy państwowe w Kairze, Aleksandrii i innych miastach były nieczynne. Prasa rządowa poświęciła wiele uwagi „dniu walki narodowej”.

Przyznać trzeba, że cała impreza była sprytnym chwytym kół rządowych, które zdając sobie sprawę z dążeń wolnościowych społeczeństwa egipskiego, zainscenizowały farsę obchodu rocznicy walki wyzwoleniczej. W ten sposób usiłowano zasugerować narodowi egipskiemu, że obecnie jest on wolny od jarzma imperializmu angielskiego. Komedia taka była rządowi egipskiemu szczególnie potrzebna w dniach, kiedy prowadzi on wojnę agresywną, na rozkaz tych właśnie imperialistów.

przekład H. SAFRINA

by przydawała autorytetu jego osobie. Jego chód nie był szeroki i opieszale. Jak to bywa u jeźdźców. Oczy jego nie wyrażały owego lekceważenia, które tak często zauważamy u innych muchtarów.

Był niskiego wzrostu, szczupły o przygarbionych plecach. Twarz jego była pociągła, pofalowana zmarszczkami, policzki — zapadnięte. Oczy jego iskrzyły się dziecięcą ciekawością. Zatrzymał się i patrzył na nas z uśmiechem. Potem poprawił okulary, siedząc mocno na jego długawym nosie i odszedł, nie odezwawszy się ani słowem.

— Jeżeli dzielnic upodobniła się do swego muchtara — pomyśleliśmy — to będziemy się mieli z pyszną...

Lecz koniec końców, cóż obchodzi nas muchtar? — Rzecz główna, by nie wtykał nosa tam, gdzie nie trzeba.

Rychło jednak przekonaliśmy się, że ocena nasza była zbyt pochopna. Muchtar był wszędzie. Jego powolny chód naturalnie rozpuścił. Jego mizerne ciało miało dynamiczne właściwości: biegało i skakało z miejsca na miejsce. Odwróciwszy tedy głowę — ujrzyś muchtara. Spójrzysz w przeciwnym kierunku — znów muchtar! Ścisłe rzecz biorąc: dzielnic należy do niego i ma on pełne prawo kontrolować wszystko, co się w niej dzieje. Toteż do zachodu słońca spotykano go na każdym kroku. Tu przebiegnie ci drogę z bańką nafty lub z próżną skrzynką. Tam znów — z podartym materacem i zakopaną latarnią. Przechodząc mimo, zapala w pośpiechu niedopałek papierosa, tkwiący wiecznie między zeschłymi wargami.

Lecz słońce w końcu zachodzi. Cienie wieczorne opuszczają się coraz niżej i spływają całą okolicę w szerokie opończe. Okna ściemniają się. Ludzie biorą menaż-

ki i karabny sterczące u krawędzi łóżek — i udają się na posilek.

Sala, zastępująca jadalnię, jest słabo oświetlona, Tablice, spoczywające na drewnianych, chybotających się kozłach — służą jako stoły. Prócz skrzynek odgrywiają rolę krzeseł, a stare wystrzępione koldry, zawieszane na zbitych szybach, imitują portiery i firanki. Tuż obok syczą zapalone „Primusy”, a gniewny głos zdenerwowanego kucharza góruje nad wszystkim. Zapachy potraw, przyrządzanych „na jednej nodze”, uderzają nam w nozdrza i pobudzają nasz wilczy apetyt...

Wehcdzimy i lokujemy się na skrzyżkach. Oglądamy się — i nagle wzrok nasz pada na muchtara. Stwierdzamy ponad wszelką wątpliwość: jest on nawet tu. Stoi niepozornie na uboczu i cmi niedopalonego papierosa. Przepasany jest białym ręcznikiem, na zgarbionych plecach wisi szmata do wycierania naczyń, a cała postawa przypomina człowieka, który ry zniemacka zwolnił w biegu.

— Potrzebny nam dyżurny. Kto zgłasza się na ochotnika?

— Nie trzeba, nie trzeba! — oponuje muchtar, podkreślając słowa wymownym ruchem dłoni. — Wszystko będzie w porządku, dzieci! Jedzcie spokojnie...

Powiedziawszy to znika w kuchni i wraca po chwili obładowany talerzami, które szybko stawia na stole. Wybiega z powrotem, przynosi zupę i podaje ją każdemu z nas z uprzejmym uśmiechem. Jeśli brak ci łyżki lub widelca — nie przejmuj się! Muchtar jest wszechwładzący. Po upływie kilku sekund będą już leżały przed tobą na stole. Nawet chleba nie musisz krajać. Polegaj na muchtarze! On to już uskuteczni... (D. C. N.)

Izrael obchodził uroczyście

31-ą rocznicę Rewolucji Październikowej

TEL - AWIW (obsł. wł.) 31-sza rocznica Rewolucji Październikowej była obchodzona w całym kraju bardziej uroczyście niż dotychczas. Pomoc polityczna, udzielana przez ZSRR państwu Izrael w jego wyzwoleniu, oraz wymiana placówek dyplomatycznych — pogłębiły przyjaźń całego społeczeństwa w Izraelu ze Związkiem Radzieckim.

Prasa robotnicza ukazała się w powiększonej objętości i omówiła w obszernych artykułach znaczenie wielkiej rocznicy. Na łamach organu Zjednoczonej Partii Robotniczej „Al - Hamiszmar” oprócz artykułów wielostronnie omawiających rolę Rewolucji Październikowej, zostały opublikowane artykuły o znaczeniu Krótkiego Kursu Historii WKP(b) i o teorii Mi-czurina, jak również artykuł p.t. „Związek Radziecki — kraj prawdziwej demokracji” specjalnie napisany przez wydział prasowy poselstwa ZSRR w Izraelu.

C.K. Zjednoczonej Partii Robotniczej opublikował specjalną odezwę do robotników Izraela, w której m. inn. wzywa do odstawienia faszyzmu i reakcji, do kontynuowania dzieła budownictwa socjalistycznego oraz do walki o wyzwolenie narodów i zwycięstwo socjalizmu. Odezwę kończy się słowami: „Niech żyje Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa!”, „Niech żyje przyjaźń między Izraelem a ZSRR!”, „Niech żyje wielki syjonizm i walczący socjalizm!”.

W przeddzień święta Rewolucji odbyły się wiece ludowe zorganizowane przez Towarzystwo Przyjaźni Izraelsko - Radzieckiej, Zjednoczoną Partię Robotniczą oraz partię komunistyczną.

Jak już donosiliśmy, w gmachu poselstwa ZSRR odbyło się uroczyste przyjęcie, w którym uczestniczyli przedstawiciele władz, świata nauki, przywódcy poszczególnych partii oraz przedstawiciele Towarzystwa Przyjaźni Izraelsko - Radzieckiej.

Z ramienia tego towarzystwa odbyła się w Tel - Awiwie w gmachu Habimy uroczysta akademія z udziałem posła ZSRR F. Jerszowa, wszystkich członków poselstwa radzieckiego i konsulów. Przemówienia wygłosili przedstawiciele wszystkich partii, biorących udział w działalności Towarzystwa Przyjaźni Izraelsko - Radzieckiej.

W Tel - Awiwie, Haifie i Jeruzolimie oraz w całym kraju z inicjatywy Zjednoczonej Partii Robotniczej, odbyły się uroczyste akademie.

Akademia urządzona w Petach - Tikwa, staraniem oddziału Zjednoczonej Partii Robotniczej, ściągnęła liczne rzesze, które zapełniły szczyt sali „Hej-chal”. Sala była udekorowana portretami Lenina, Stalina i Borochova. W prezydium zasiadli 2 przedstawiciele poselstwa ZSRR w Izraelu Fiedorin i Popow, którzy zostali powitani burzą oklasków przez zgromadzoną publiczność.

Na wstępie odśpiewano Hatikwę i hymn radziecki.

Akademii zagał tow. D. Tabacznik, który podkreślił znaczenie Rewolucji Październikowej dla rewolucyjnego ruchu robotniczego w Izraelu. „Nasze marzenia spełniły się. Między nami nastąpiło porozumienie. Rewolucja Październikowa jest drogowskazem dla naszego Października”. — zakończył mówca.

Z kolei wystąpił w imieniu oddziału Zjednoczonej Partii Robotniczej tow. Sz. Reich, który omówił wspólne cechy budownictwa w ZSRR i walki młodego państwa Izrael.

„Podobnie jak nie zapomniemy naszych ławnych i ukrytych wrogów — oświadczył mówca — tak również nigdy nie zapomniemy poparcia Związku Radzieckiego, udzielonego naszej sprawie.”

Przemówienie w języku rosyjskim wygłosił dr M. Epsztajn, który oświadczył: „Podobnie jak państwo Wielkiej Rewolucji nie poddało się różnym agresorom.”

PIERWSZE POSIEDZENIE

IZRAELSKIEJ RADY DLA SPRAW RADIA

TEL-AWIW (Obsł. wł.) — Odbyło się tu pierwsze posiedzenie „Rady dla spraw audycji radiowych w Izraelu”. Posiedzenie otworzył dyrektor departamentu dla spraw Prasy, Radia i Kinaematografii w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. W skład Rady wchodzi 33 przedstawicieli wszystkich warstw życia. Instytucji oświatowych, kulturalnych, naukowych, artystycznych, przedstawieli prasy.

tak również my nie ulegniemy knowaniom Bevina i wszystkich tych, którzy pragną zdławić samodzielność naszego państwa”.

W imieniu dzieci żydowskich, ocalałych dzięki Armii Radzieckiej, dziewczynka Cywja Szargel złożyła wieniec kwiatów na ręce przedstawicieli poselstwa ZSRR. Słowa podziękowania wygłoszone przez nią w języku hebrajskim i rosyjskim zostały powitane przez wszystkich burzą oklasków.

W imieniu C.K. Zjednoczonej Partii Robotniczej wystąpił tow. Bendari. Mówca podkreślił, że Rewolucja Październikowa zmieniła oblicze szóstej części świata, podnosząc zacofane narody do poziomu narodów cywilizowanych.

„Nasze marzenia po zakończeniu drugiej wojny światowej o zjednoczeniu międzynarodowego ruchu robotniczego — nie spełniły się. Reformizm splamił swe ręce krwią górników francuskich, a nasi młodzi żołnierze padli ofiarą machinacji Bevina.”

Podobnie jak Październik pobudził masy do gigantycznego dzieła budownictwa socjalistycznego, tak również nasza narodowa i społeczna rewolucja zmienia zasadniczo oblicze tego kraju. Nasz wrog

jest wspólny i łączy nas wspólny interes

Naród Izraela nie pozwoli by kraj ten przekształcił się w bazę wojenną przeciwko ZSRR”.

Mówca zakończył wezwaniem do zacieśnienia przyjaźni między Izraelem a Związkiem Radzieckim.

Przemówienia przedstawiciela poselstwa radzieckiego F. Fiodorina — zebrani wysłuchali z wielką uwagą, nagradzając mówcę burzliwymi oklaskami. (Przemówienie to podamy oddzielnie).

W części artystycznej wystąpili: Sz. Finkel („Habima”), z recytacjami z literatury radzieckiej oraz A. Belkin (Opera Izraelska) — śpiew. Odśpiewaniem Tech zakny i Międzynarodówki zakończono akademię.

Akademia urządzona w Haifie z ramienia Towarzystwa Przyjaźni Izraelsko - Radzieckiej — była demonstracją przyjaźni i uznania dla ZSRR ze strony mas ludowych w Izraelu.

Akademii zagał tow. Sz. Kaplański. Przemówienia wygłosili: J. Riffin, J. Harari, A. Awasi (w języku arabskim), M. Wilner, A. Chuszi, oraz przedstawiciel poselstwa radzieckiego M. Fiodorin.

Akcja na rzecz Hagany

wśród żydostwa francuskiego

PARYŻ, (od specjalnego korespondenta). W Paryżu odbył się tłumny wiec, na którym proklamowano ogólną akcję dla Hagany. Organizacja Syjonistyczna zwróciła się do społeczeństwa żydowskiego we Francji z apelem o mobilizowanie środków pieniężnych na rzecz walczącego Izraela.

Kierownik Wydziału Aliji J. Werfel wygłosił przemówienie, w którym opisał bohaterstwo obrońców Negewu, Galilei i Jeruzolimy. Imieniem Agencji Żydowskiej wystąpili Levy i Butkowski. Przemawiali również inni przedstawiciele partii syjonistycznych.

Przedstawiciel Haszomer Hacaír podniósł ogrom zmagania państwa Izrael na

polach bitwy i na arenie międzynarodowej w obliczu intryg imperialistycznych. Gdy mówca wyraził wdzięczność prawdziwym przyjaciołom Izraela i podniósł życliwość Związku Radzieckiego i państw demokracji ludowej dla sprawy Izraela — zebrani zareagowali na te słowa burzliwą owacją.

Następnie przedstawiciel Haszomer Hacaír podkreślił, że żydowskie masy ludowe w Europie potępiają prowokacyjne wystąpienia H. Morgentau'a, który usiłował przez konać swych słuchaczy, iż pieniądze żydostwa amerykańskiego mogą dopomóc w wojnie przeciwko komunizmowi światowemu.

Jeńcy arabscy dziękują za dobre traktowanie ich

TEL-AWIW, (obsł. wł.) Ostatnio bawił tu przedstawiciel Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, który przybył do Izraela na zaproszenie min. Szertoka. Zadaniem jego było zapoznanie się z kwestią traktowania jeńców wojennych oraz całokształtem problemów, dotyczących działalności Czerwonego Krzyża w Palestynie. Przedstawiciel Czerwonego Krzyża zwiędził szpital dla jeńców arabskich w okolicach Jafy. Przed wyjazdem odbył on konferencję z prez. Weizmanem i premierem Ben Gurionem.

Po zapoznaniu się z traktowaniem jeńców wojennych w Izraelu, przedstawiciel Czerwonego Krzyża złoży sprawozdanie przewodniczącemu swojej organizacji.

Dowodem dobrego traktowania jeńców

arabskich przez władze izraelskie jest list, wystosowany przez grupę jeńców do dowództwa izraelskiego. W liście tym czytamy: „Pragniemy przyjaznych stosunków między Żydami a Arabami. Jest to zresztą dążeniem wszystkich Arabów, przebywających w Palestynie, która została zniszczona przez Brytyjczyków i grupę przywódców arabskich.”

My jeńcy, znajdujący się w obozach, wyrażamy nasze najszersze uczucia przyjaźni i prosimy, aby nie uważać nas za tych, którzy solidaryzują się z polityką feudalnej klikii”.

W zakończeniu swego listu jeńcy arabscy dziękują za dobre traktowanie ich przez czynniki izraelskie.

Z obrad Kom. Wyk. Kibucu Arci

Na porządku dziennym posiedzenia Komitetu Wykonawczego Kibucu Arci znalazło się zagadnienie aliji dzieci i młodzieży. Zatwierdzono plan, na zasadzie którego kibuc Arci przyjmie w najbliższym czasie 1.500 dzieci i młodzieży.

Referent tej sprawy tow. J. Fleischer i dyskutanci podkreślili konieczność zapewnienia się tą aliją, która stanowi główne źródło sił dla przyszłej kolonizacji kibucowej.

Posiedzenie zakończyło się uchwaleniem szeregu rezolucji, domagających się od żydowskich instancji narodowych zapewnienia środków pieniężnych i mieszkań dla tej imigracji, oraz od kibuców — wydzielienia odpowiednich sił wychowawczo-kierowniczych.

Dalsze obrady były poświęcone wyjaśnieniu zagadnień, znajdujących się na porządku dziennym Rady Kibucu, która ma być wkrótce zwołana.

Tow. Meir Jaari podał tezy swego referatu, który wygłosi na najbliższym posiedzeniu Rady nt. „O wspólnocie ideolo-

gicznej kibucu Arci w obliczu państwa żydowskiego i zjednoczenia lewicy syjonistycznej”. W ożywionej dyskusji, w której udział wzięło 15 towarzyszy, omówiono zagadnienia, związane z wydarzeniami ostatniego roku.

Ustanowiono porządek dzienny posiedzenia Rady i zatwierdzono listę członków Komitetu Wykonawczego, którzy odwiedzą kibuc przed posiedzeniem Rady.

Przewodniczący plenum R. Weintraub powitał tow. J. Awni i J. Majusa, którzy byli delegatami Ruchu Światowego w Europie, oraz tow. J. Widokle, działacza ruchu europejskiego Haszomer Hacaír.

Tow. J. Majus wygłosił obszerny sprawozdanie o sytuacji ruchu w krajach Europy. Mówca podniósł, że ruch rozwija się i zatacza wciąż szersze kręgi wśród młodzieży żydowskiej w Europie.

Tow. Majus opowiedział, jak ogromne wrażenie wywarło na masach żydowskich w Europie ogłoszenie samodzielnego państwa Izrael w Palestynie

Na froncie aliji

NOWI IMIGRANCI PRZYBYLI DO JERUZOLIMY.

Komendant wojskowy Jeruzolimy Dow Josef oświadczył na Konferencji prasowej, że pierwsi olim przybyli do miasta, a w najbliższych dniach oczekuje się dalszej grupy imigrantów.

Przybycie nowych imigrantów zasilą w znacznej mierze szeregi robotników i obrońców żydowskich Jeruzolimy. Wkrótce Jeruzolima będzie silnie związana z całym krajem na skutek anulowania przymusu przepustek.

W mieście otwarto specjalny wydział dla remontu uszkodzonych domów. Komendant dodał, że dla opuszczonych domów, ustanowiono specjalnie obniżone komorne.

Zaprzeczył on wiadomościom o rzekomych rozmowach między rządem Izraela a królem Abdullą.

20.000 NOWYCH OBYWATELI W HAIFIE.

HAIFA, (obsł. wł.) Na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Rady Robotniczej w Haifie oświadczone, że 6.000 rodzin olim (około 20.000 osób) przybyło do Haify od dnia proklamowania państwa Izrael.

Dwie trzecie z nich znajduje się pod opieką Histadrutu. Nowi imigranci zamieszkałi w dzielnicach arabskich, opuszczonych przez dotychczasowych mieszkańców. Ale już w obecnej chwili odczuwa się w mieście ciasnota mieszkaniowa.

W związku z rozmieszczeniem olim w różnych dzielnicach, utworzono dla nich specjalne oddziały Histadrutu, biura pracy, przychodnie lekarskie i świetlice. Zostały również zorganizowane kursy języka hebrajskiego i żłobki dziecięce. Partie robotnicze otworzyły świetlice we wspomnianych dzielnicach.

W KILKU WIERSZACH...

— Min. Szapiro oświadczył na konferencji prasowej, że ludność Izraela wzrosła do końca 1948 roku o 130 tys. mieszkańców i będzie wynosiła 800 tys. osób.

Plan imigracyjny na 1949 rok przewidyuje aliję 150 tys. osób. Alija ta będzie wymagała sumy 10 milionów funtów.

— Komisja polityczna Ligi Arabskiej postanowiła połączyć siły zbrojne państw arabskich pod wspólnym dowództwem.

— W obradach międzynarodowej konferencji radiowej w Meksyku uczestniczy również delegat Izraela. Mimo sprzeciwu delegata Wielkiej Brytanii, flaga Izraela powiewa wśród flag 65 państw, biorących udział w konferencji.

— Ostatnio powrócił z Izraela do Niemiec dr Haber, który zajmuje się sprawami uchodźców w amerykańskiej strefie Niemiec. Dr Haber oświadczył dziennikarzom m. in.: „Obozy uchodźców żydowskich w Niemczech mają być zlikwidowane do końca września 1949 roku”.

— Sprawa pogromu w Adenie była przedmiotem interpelacji w czasie obrad parlamentu brytyjskiego. Min. kolonii Creech Jones oświadczył, że rząd brytyjski zakazał emigracji Żydów z Jemenu.

— Gen. Riley i dr Bunche polecieli obserwatorom ONZ w Haifie poczynienie odpowiednich przygotowań dla dostarczenia żywności otoczonemu oddziałom egipskim w okolicy Faludży.

— Komisja Polityczna Ligi Arabskiej zakończyła obrady. Powzięto szereg rezolucji, które postanowiono narazie zachować w tajemnicy. Delegat Syrii oświadczył, że uchwały zadawałają wszystkich członków Ligi Arabskiej.

Przedstawiciel Libanu zaprzeczył wiadomości o bezpośrednich rokowaniach pokojowych z Izraelem.

— Podkomisja Rady Ekonomiczno-Społecznej ONZ zakończyła opracowanie planu pomocy uchodźcom arabskim, ilość których wynosi 500.000 osób. Fundusz Pomocy wyniesie 29,5 miliona dolarów. Suma ta przeznaczona jest na osiedlenie i wyżywienie uchodźców.

ZACIEMIENIE W JERUZOLIMIE

JERUZOLIMA (Obsł. wł.) — Onegdał władze izraelskie wydały zarządzenie o ponownym wprowadzeniu zaciemnienia. Związane jest to z pogorszeniem się sytuacji w mieście i wznowieniem ataków ze strony nieprzyjaciół

Za zniszczenie stolicy i zagładę Żydów odpowiadać będą przestępcy hitlerowscy

WARSZAWA (ŻAP). W najbliższym czasie rozpoczyna się w stolicy seria procesów przeciwko zbrodniarzom hitlerowskim, winnym stłumienia powstania w sierpniu 1944 r. i zniszczenia Warszawy, oraz likwidacji getta i zduszenia powstania żydowskiego w kwietniu 1943 r.

W związku z tymi procesami wicedyrektor Żydowskiego Instytutu Historycznego major dr. Kiermisz udzielił przedstawicielowi Żydowskiej Agencji Prasowej informacji na temat przygotowań do procesów.

Pierwszy stan przed Najwyższym Trybunałem Narodowym gen. SS — Geibel, który odpowiadać będzie za akcję wojskową i represyjną przedsięwziętą przez hitlerowców przeciwko powstańczej Warszawie w roku 1944.

W drugiej kolejności N. T. N. rozpatrzy sprawę likwidacji getta Warszawy. Na ławie oskarżonych zasiądą gen. Stroop, Franz Kondrad oraz zaoznie Herman Hoefle.

Hauptsturmführer Herman Hoefle w czasie okupacji pełnił m. in. obowiązki do wódcy warszawskiej grupy Einsatz-Reinhard-kolumny SS, która przeprowadziła likwidację Żydów w całej t. zw. Generalnej Gubernii. Hoefle odpowiedzialny jest za wywiezienie do Treblinki 300 tysięcy Żydów z Warszawy. Oskarżony niedawno został ujęty i znajduje się obecnie w Austrii. Mimo usiłowań władz nie został on dotychczas wydany polskim organom sprawiedliwości.

Drugi z kolei oskarżony gen. Stroop odpowiadać będzie za stłumienie powstania w getcie Warszawy i wymordowanie około 60 tysięcy, pozostających w tym czasie w getcie, Żydów.

Franz Kondrad, trzeci z kolei oskarżony, to „likwidator” majątków żydowskich, t. zw. szef urzędu „ujęcia” przedmiotów wartościowych (Werterfassung). Ma on po za tym na sumieniu wiele zbrodni dokonanych w getcie. Proces ten, największy z dotychczasowych i najpoważniejszy z serii przeciwko mordercom ludności żydowskiej w Polsce, ma przede wszystkim za zadanie oświetlić i wyczerpująco wyjaśnić tło i przebieg powstania w getcie warszawskim. Wywołał on zrozumiałe zainteresowanie wśród całego społeczeństwa żydowskiego w Polsce oraz Żydów za granicą.

Najwyższy Trybunał Narodowy powołał na świadków uczestników powstania w getcie Marka Edelmana, Tuwija Borzykowskiego, dr. Walewskiego i wielu innych.

W procesie wystąpią eksperci z ramienia CKZWP. i Żydowskiego Instytutu Historycznego. Ekspertyzę na temat „Kwestia żydowska w świetle ideologii rasistowskiej” wygłosi mgr. Eisenbach, a — „Getto jako instrument zagłady żydostwa Warszawy” — mjr. dr. Kiermisz.

Przed procesem Stroopa

Jak wiadomo, władze są w posiadaniu raportów Stroopa z okresu 19 kwietnia — 16 maja 1943 r., wysyłanych codziennie do Kriegera, dowódcy SS i policji G. G. i Himmlera o przebiegu „wielkiej akcji” przeciwko powstańcom getta. Raporty te ujęte w formie krótkich depesz nie dały jednak pełnego obrazu walki.

W związku z tym Żydowski Instytut Historyczny uzyskał zezwolenie prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego na zadanie w formie pisemnej kilkudziesięciu pytań gen. Stroopowi.

Odpowiedzi udzielone przez Stroopa na ankietę Ż. I. H. wniosły dużo nowego do dotychczas posiadanych wiadomości, dotyczących powstania. Stroop dokładnie opisał ilość i uzbrojenie wojsk niemieckich, które uczestniczyły w stłumieniu zbrojnego oporu oraz dał ocenę przygotowań Żydów do walki. Pisze on m. in., że Niem-

cy zostali zaskoczeni wypadkami 19 kwietnia. Nie mieli onni pojęcia o tym, że getto przygotowało się do walki i z całą powagą traktuje działalność bojową żydowskich oddziałów powstańców.

Stroop wyraża się pochlebnie o żydowskim dowództwie i szczegółowo opisuje przebieg walk na Placu Muranowskim, które uważa za najbardziej zaciekłe.

Najwyższy Trybunał Narodowy zezwolił ponadto przedstawicielowi Instytutu na przeprowadzenie w obecności uczestnika powstania i stenografa bezpośrednich rozmów ze Stroopem.

Przygotowania do procesu zostaną wkrótce zakończone. W najbliższych dniach będzie gotowy akt oskarżenia.

Oskarżenie wnoszą prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego dr Cyprian i prokurator N. T. N. — dr Sawicki.

Z działalności Żyd. Towarzystwa Kultury

Z okazji miesiąca pogłębienia przyjaźni polsko - radzieckiej, Żydowskie Towarzystwo Kultury urządziło szereg wieczorów poświęconych literaturze ZSRR. W ramach tych wieczorów odczytano również sprawozdania o Konferencji Kultury Żydowskiej w Paryżu.

Podobne wieczory pod hasłem „Kultura żydowska w walce o pokój”, odbyły się w Katowicach, Sosnowcu, Bielsku, Bytomiu, Gliwicach, Krakowie, Szczecinie, Włocławku, Gdańsku, Lublinie, Cze-

stochowie i innych miastach.

Z ramienia Zarządu Głównego Towarzystwa wystąpili jako prelegenci: dr D. Sfar, Sz. Hurwicz, N. Sztrachman i D. Miller. W części literackiej wzięli udział pisarze żydowscy: E. Kaganowski, L. Olicki, B. Heier, J. Szpigel, Rachel Auerbach i Hofnung (Katowice).

Wieczory cieszyły się dużą frekwencją i spotykały się z gorącym przyjęciem słuchaczy, rekrutujących się przeważnie ze sfer robotniczych.

„Di Goldene Kejt“

Nowe pismo literackie Izraela

W Izraelu ukaże się wkrótce pierwszy numer kwartalnika dla spraw literatury, nauki, sztuki i zagadnień społecznych p. n. „Di Goldene Kejt”.

W prospekcie czytamy m. inn.: „Czasopismo ma na celu zaznaczyć skłócenia żydowskie na całym świecie z problemami materialnej i duchowej budowy państwa żydowskiego, oraz z osiągnięciami Histadrutu we wszystkich dziedzinach życia palestyńskiego.

„Koncentruje ono wartości kulturalne narodu żydowskiego, tworzone w Palestynie i we wszystkich ośrodkach żydowskich.

„Di Goldene Kejt” jest ponadpartijnym, postępowym czasopiśmie. Współpracują w nim najwybitniejsi poeci, pisarze i myśliciele narodu żydowskiego na całym świecie.

„Każdy numer czasopisma obejmuje

około 200 stron druku, na których treść się złożą: opowiadania, wiersze, essay'e; artykuły o problemach politycznych, społecznych i kulturalnych; prace naukowe z dziedziny socjologii, etnografii, folkloru itd.; wspomnienia i dokumenty historyczno-kulturalne; kronika kulturalna i aktualne notatki”.

Witamy zapowiedź nowego czasopisma i wierzymy że przyczyni się ono do zbliżenia żydowskich ośrodków kulturalnych w świecie. Mam nadzieję, że pisarze i poeci żydowscy w Polsce będą współpracowali z nowym czasopiśmie i dopomoga, by przekształciło się ono w trybunę ludową żydowskiej myśli postępowej.

Redaktorami pisma zostali poeci: A. Suckewer i A. Lewinson. Sekretarz redakcji — dr Noach Gris. Adres redakcji. Tel - Awii, skrytka pocztowa 303, „Di Goldene Kejt”.

Z pobytu dr-a Sneh w Ameryce

Nowy Jork. (Obs. w.) — W Montreux w Kanadzie odbył się wielki wiec, na którym wystąpił dr. M. Sneh z ramienia Zjednoczonej Partii Robotniczej Dr. Sneh wygłosił obszerny referat, w którym ostro skrytykował plan Bernadotte'a. Na wiecu byli obecni, przywódcy wszystkich partii syjonistycznych. Referat dr-a Sneh odbił się szerokim echem na łamach prasy kanadyjskiej, która szczegółowo poinformowała opinię publiczną zarówno o referacie jak i o wypowiedziach dr-a Sneh na konferencji prasowej.

Dr. M. Sneh odbył konferencję z członkami partii Poalej - Syjon lewica, których poinformował o działalności Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Podczas spotkania z wychowankami ruchu Haszomer Hacaair dr. Sneh zanalizował sytuację międzynarodową i podkreślił konieczność zacieśnienia łączności Izraela z obozem postępu w świecie.

W rezultacie publicznych wystąpień dr Sneh udało się wzmocnić wiarę ruchu syjonistycznego w Kanadzie w niezłomną decyzję chałucyjskich sił Izraela doprowadzenia walki do ostatecznego zwycięstwa.

RADIOAPARATY

NAPRAWIA

sachowo szybko i tanio

dyplomowany mistrz radiotechnik

F - m a B. S Z T A M L E R

Łódź, ulica Próchnika Nr 13 telefon 141-78

LECZ. ZĘBÓW oraz nowoczesna pracownia zębów sztucznych. Łódź, ul. Piotrkowska 8.

DR. REICHER specjalista: weneryczne, skórne, płciowe (zaburzenia). Łódź, ul. Południowa 26 godz. 2 — 7.

ŻYDOWSKIE TOWARZYSTWO KULTURY W POLSCE

W sobotę dnia 20 listopada i w niedzielę 21 o godz. 19.30 odbędzie się w sali Łódzkiego Teatru Żydowskiego przy ul. Jaracza 2

pierwszy występ w Polsce znakomitej artystki i recytatorki z Paryża

NIUSI GOLD

w wielkim

KONCERCIE SŁOWA

W programie utwory: Mendele Mocher Sforim, Pereca, Sz. Alejchema, Ch. Bialika, Sz. Asza, H. Gorkiego, P. Markisza, J. Fefera, J. Erenburga, Sz. Ansliego, J. Mangera, S. Zweiga, Szulsztejna, Stowesa, Sula i innych

Przy fortepianie: Sz. BEREZOWSKI

Kier. adm.: M. KARPINOWICZ

Dalsze występy odbędą się:

od 22—26 listopada — Górny Śląsk
27 — Warszawa
28 — Kraków
29 — Częstochowa
od 1—10 grudnia — Dolny Śląsk

Kronika krajowa

BIAŁYSTOK.

W ubiegłą niedzielę odbyła się tu żałobna akademii poświęcona 6-ej rocznicy zagłady ludności żydowskiej białostockiego powiatu.

Po odśpiewaniu „El mole rachamim”, prze mówienia wygłosili ob. ob. Hakmajer, Czernichow, Kaham, Kagan i Osowicki.

Po części oficjalnej skrzypek Braker odegrał kilka żałobnych utworów.

* * *

Z inicjatywy Żydowskiego Towarzystwa Kultury w Białymstoku odbył się wieczór literacki, poświęcony twórczości pisarza żydowsko-radzieckiego Dawida Bergelsona oraz wieczór popularno-naukowy na temat „Fale dźwiękowe”.

* * *

Stananiem miejscowej komisji K. K. L. odbył się wieczór poświęcony zwycięstwom armii Izraela.

Z przemówieniami wystąpili ob. ob. Kahan i Czernichow, którzy podkreślili życziwe stanowisko, jakie zajmują wobec młodego państwa żydowskiego demokracje ludowe ze Związkiem Radzieckim na czele.

Po części oficjalnej odbyła się zabawa, która przeciągnęła się do późnej nocy.

* * *

Przedstawiciel C. K. Zjednoczonej Partii Poalej Syjon, mgr. Wasser wygłosił tu w sali im. Kapłana, referat na temat „Marsz ku socjalizmowi w Polsce i Izraelu”.

Liczną zgromadzoną publiczność obdarzyła prelegenta zasłużonymi oklaskami.

* * *

WAŁBRZYCH.

Z inicjatywy Powiatowego Komitetu Żydów skiego odbyła się tu 6 listopada uroczysta akademia poświęcona 31-ej rocznicy Rewolucji Październikowej. Scena udekorowana była portretami Generalissimusa Stalina, Prezydenta Bierutia, Premiera Cyrankiewicza oraz szanowanymi wszystkich organizacji żydowskich. W prezydium zasiadli m. in. przedstawiciele P. P. R. oraz wiceprezydent m. Wałbrzycha.

Po otwarciu części oficjalnej przez przewodniczącego P. K. Z. ob. Fiszbajna, dłuższe przemówienie wygłosił tow. Blum (Zjedn. Poalej Syjon). Z kolei zabrali głos przedstawiciele P.P.R., ob. Honorowicz i wiceprezydent miasta. Przewodniczący W. K. Z. ob. Egil omówił obszernie polityczne, gospodarcze i kulturalne osiągnięcia Związku Radzieckiego.

W części artystycznej wystąpiły dzieci młodszej szkoły żydowskiej oraz zespół żydowskiego kółka dramatycznego.

Akademii zakończyła się odśpiewaniem Międzynarodówki.

* * *

Stananiem Komitetów partyjnych Haszomer Hacaair i Zjedn. Poalej Syjon odbyło się tu zebranie poświęcone 31-ej rocznicy Rewolucji Październikowej. Przewodniczący tow. Lipszyc (Haszomer Hacaair), witając zebranych podkreślił, że Zjednoczona Partia Robotnicza w Izraelu zmieniła do realizacji rewolucyjno-socjalistycznych ideałów Października. Z kolei zabiera głos tow. Brum (Zjedn. Poalej Syjon), który omówił znaczenie Rewolucji Październikowej dla żydowskich mas ludowych.

Zebranie zakończyło się odśpiewaniem Międzynarodówki i Techezakny.

KOMUNIKAT.

Z. P. R. HASZOMER HACAIR — ODZIAŁ W ŁÓDZI

W czwartek dnia 18 listopada o godz. 20-tej w lokalu własnym przy ul. Kilińskiego 49 odbędzie się ogólne zebranie członków.

W programie referat sekretarza C. K. tow. N. Sztrachmana n. t.: O co walczą w chwili obecnej Haszomer Hacaair” (część II-ga).

Uwaga Kupcy!

HURTOWA SPRZEDAŻ GALANTERII

„POLA“

ŁÓDŹ, PLAC WOLNOŚCI Nr 10

Poleca w dużym wyborze galanterię

i trykotażę

ROZENKRANCOM, Łódź. Wiele szczęścia z okazji narodzin syna życzy M. Gentler Kielce

TOWARZYSZOWI TYRASOWI z okazji narodzin syna serdeczne życzenia zasyłają Dr. Jakubowscy i Rubinowie.

Cennik ogłoszeń: drobne po 15 zł za wyraz (minimum 150 zł). Ogłoszenia wymiarowe (za 1 mm szerokości i 1 spalty) w miejscu przeznaczone na ogłoszenia po 60. — W tekście 80. — Ogłoszenia zamiejscowe uwzględniamy po uprzednim przekazaniu należności na nasze konto PKO Nr 4560. Prosimy zaznaczyć na odwrocie przekazu, że suma przesłana jest za ogłoszenie. Adres Redakcji: Łódź, ul. Więckowskiego 4-8. Skrzynka pocztowa 20. Tel. 269-01. Konto PKO 4560. Prenumerata miesięczna wraz z opłatą pocztową — 150 zł.

Wydawca: HASZOMER HACAIR w Polsce. Druk. R. S. W. „PRASA”, Łódź, ul. Zwirki 17.

Redaktor: MAURZYCY WEINTRAUB

D-032423